

Otázka: Evropská unie

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Iva

Evropská Unie

- nadnárodní společenství sdružující země za účelem spolupráce v nejrůznějších oblastech života

- státy se při vstupu dobrovolně částečně vzdávají své suverenity (dáno referendem)

- vlajka - 12 zlatých hvězd na modrém pozadí (navrhl Arsen Heitz)

- 12 hvězd je symbol dokonalosti, zrození sv. Jana

- hymna - Óda na radost (huba Ludvik von Beethoven, 1824)

- melodie ze 4. části Deváté symfonie D moll

- slova Fridrich Schiller

- Herbert von Karajan - hudební dirigent

- motto - „jednota v rozmanitosti“
- den Evropy - 9. květen (9. 5. 1950 - Schuman oznámil vytvoření ESUO)

- pozn. další významný den je 5. květen (5. 5. 1949 - vznik rady Evropy)

- jednotná měna - euro

-historie a první počátky integrace:

-1947 - Marshallův plán - nabídka pomoci USA Evropským státům na zlepšení ekonomiky, která byla zničená válkou

-přijaly jej pouze země Západní Evropy (socialistické země odmítly)

-1950 - Schumanova deklarace

-francouzský ministr Schuman přišel s plánem spolupráce mezi evropskými zeměmi

-Schumanova deklarace vyústila v Pařížskou smlouvu - podepsána 1951 a ratifikována 1952 ->

první nadnárodní spojení zemí ESUO (evropské společenství uhlí a oceli)

-6 zemí: Francie, Německo, Itálie, Benelux (Belgie, Nizozemí, Lucembursko)

-první přenesení kompetencí z národní úrovně na nadnárodní orgán

-1957 - Římské smlouvy

-vstoupily v platnost 1958

-vznik EHS (Evropské hospodářské společenství) - pásma volného obchodu, společný trh, volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a lidí, odstranění cla mezi státy

-EURATOM - kontrola zbrojního průmyslu a atomové energie

-1959 - VB zakládá ESVO = Evropské společenství volného obchodu

-VB, Rakousko, Dánsko, Norsko, Švédsko, Švýcarsko, Portugalsko

-1967 - ESUO, EHS, EURATOM byly sjednoceny v Evropské společenství (ES)

-1968 - vznik celní unie

-1973 - vstupují VB, Dánsko, Irsko do ES

-1979 - vznik Evropského parlamentu, voleno poměrným volebním systémem

-1981 - Řecko se přidalo k ES

-1986 - přistupuje do ES Portugalsko a Španělsko

-1987 - Schengenská smlouva (svobodný pohyb lidí, služeb, zboží a kapitálu; zrušení hraničních kontrol)

-7. 2. 1992 - Maastrichtská smlouva

-podepsána smlouva v Maastrichtu, vstoupila v platnost r. 1993 -> název EU

-přijata konvergenční kritéria = požadavky na hosp. parametry zemí EU

-1993 - Evropská měnová jednotka ECU (virtuální měna, na kterou se přepočítávaly peníze jednotlivých zemí)

-1995 - členy EU jsou Finsko, Švédsko, Rakousko

-1999 - vznik jednotné měny - euro

-2001 - smlouva v Nice

-2002 – vznik Eurozóny (jednotná měna ve stávajících 12 zemích; Švédsko, Dánsko a VB odmítli)

-1. květen 2004 – 10 zemí, které se přidaly k EU (ČR, SR, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Malta, Kypr)

-2007 – vstup ČR do Schengenu

– Bulharsko, Rumunsko

-2009 – poslední volby do Evropského parlamentu

-1. prosince 2009 – Lisabonská smlouva

Evropský chrám

-znázorňuje společnou politiku

-3 pilíře EU:

1) evropská společenství, ekonomický pilíř – jednotná politika, ochrana spotřebitele

2) společná zahraniční a bezpečnostní politika – představitel Catherine Ashton

3) spolupráce v oblasti justice a vnitra

Orgány EU

1) Evropská rada

-nejvyšší politický, reprezentativní orgán

-strategie, rozhodnutí

- schůze 4x do roka
- v čele předseda evropské rady Hermann van Rompey (Belgie)
- reprezentuje EU navenek
- nemá skoro žádné pravomoce
- volen do funkce na 5 let

2) Evropský parlament

- volený, zákonodárny orgán
- posílení pravomocí Lisabonskou smlouvou
- europoslanci (zástupci jednotlivých zemí podle počtu obyvatel)
- maximum je 736 (dle Lisabon. sml.)
- rozhodování není podle národností, ale politicky -> záleží na polit. názorech (frakce)
- poměrný volební systém (strany)
- 5letý mandát (člen strany, postupové místo)
- sídla:
 - >Brusel (komise, výbory, frakce)
 - >Štrasburk (všichni)
 - >Lucemburk (sekretariát)
- v čele předseda evropského parlamentu Martin Schultz (Německo, mandát na 2,5 roku)

-hl. úkolem je legislativa (zákony, rozpočet, kontroly)

-dle důležitosti zákona stačí určitý počet hlasů

3) Rada EU (rada ministrů)

-sídlo: Brusel

-zasedá nepravidelně, ministři jednotlivých zemí dle problémů

-největší počet členů (odborníci, administrativní pracovníci, ...) -> sbor stálých zástupců, tzv. COREPER

-počet zástupců jednotlivých zemí se odvíjí od počtu obyvatel

-pravidla hlasování podle smlouvy z Nice a Lisabonu (musí souhlasit nadpoloviční většina)

(->smlouva z Nice – pro min. 50% členských států a státy, které hlasovaly pro, musí mít min.62% populace v EU; státy pro musí mít min. 255 hlasů)

(->Lisabonská smlouva – pro 55% států. min 65% populace)

4) Evropská komise

-sídlo: Brusel

-nejvýznamnější nevýkonný orgán

-celkem složena z 28 členů

->předseda evropské komise

-zájmy EU

-současný předseda José Manuel Barosso (Portugalsko)

->komisaři

-každá země má jednoho komisaře a ten má na starosti jeden resort

-za ČR je evropským komisařem Štefan Fulle, volen na 5 let

-komisaře jmenuje vláda a schvaluje evropský parlament formou pohovoru

5) soudní orgány

-sídlo: Luceburg

->Evropský soudní dvůr

-27 členů - co země, to člen; 6 let

-sjednocení právních norem s normami EU

->Soud první instance

-27 členů (podle počtu členských zemí, na 6 let)

-ulehčuje práci Evropskému soudnímu dvoru

-předpřipravuje kauzy (některé řeší sami)

->Sbor generálních advokátů

-pomoc ESD

-8 odborných členů, na 6 let

-připravují kauzy

6) Evropská centrální banka

- sídlo: Frankfurt
- dbá na stabilitu měny (nabídka x poptávka)
- emisní banka (jako jediná může tisknout a razit bankovky a mince)
- zajišťuje stabilitu eurozóny

- EU – 500 milionů obyvatel
- od roku 2002 – jednotná měna euro
- nejvyšší bankovka 500
- Irsko nepodepsalo Lisabonskou smlouvu
- evropský ombudsman sídlí ve Štrasburku
- evropská centrální banka sídlí ve Frankfurtu nad Mohanem
- Shenghen se nachází v Lucembursku
- Německo má nejvyšší počet poslanců (99)
- jako první ze států, které přistoupily v roce 2004, přijalo euro Slovinsko
- na bankovkách euro jsou vyobrazeny okna a mosty (okna – otevřenost, mosty – spojení mezi národy)
- euro nepřijaly VB, Dánsko, Švédsko
- odzbrojovací akce nyní probíhá v Gruzii

- RHS – vznik 1958

- 4 svobody šenghenské smlouvy – volný pohyb osob, zboží, kapitálu a služeb

- v EU je 23 oficiálních jazyků
- účetní dvůr sídlí v Lucembursku
- existuje 7 nominálních hodnot bankovek
- 3 druhy písma - latinka, řecká abeceda, azbuka
- neméně hlasů má Malta
- 12 hlasů v radě ministrů
- poslední volby do evr. parlamentu 2009
- typ hlasování v radě - kvalifikovaná většina
- 1. volby do evr. parlamentu - 1979
- evr. policejní úřad - europol
- země, které jsou v Shenghenu a ne v EU - Švýcarsko, Norsko
- komisař evr. komise se nikomu nezodpovídá, je nezávislý na své vládě
- eurem jako oficiální měnou se platí i v některých nečlenských státech (San Marino, Vatikán, Monako - smlouva s EU; Angora, Černá Hora, Kosovo - zavedeno jednostranně)
- Leonardo = program celoživotního vzdělávání
- mezinár. soudní dvůr sídlí v Haagu, evropský soud pro lidská práva sídlí ve Štrasburku
- v první polovině 2009 ČR předsedala EU, poté předsedalo Švédsko